

Innspill til Stortinget til kommende meldinga om høyere yrkesfaglig utdanning, deres ref. 23/6151

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til den kommende Stortingsmeldinga om høyere yrkesfaglig utdanning, ref. 23/6151.

Aldring og helse driver fagskole med to studieretninger: Demens og psykisk helse hos eldre, og Utviklingshemning miljøarbeid og aldring. Fagskolen Aldring og helse er en av de fem offentlige fagskolene som er statlige, og med studenttall på 140 studenter.

Utdanningene tilbys til helsefagarbeidere, som er en viktig ressurs i helsetjenestene i møte de store utfordringene med økende andel eldre og med bemanningsvekst som ikke er bærekraftig. Helsefagarbeiderutdanningen er både tilgjengelig og attraktiv for mange, men samlet sett er det for lav etterspørsel etter denne arbeidskraften, og for få hele stillinger. En god rekruttering av helsefagarbeidere og bruk av kompetansen deres vil redusere den opplevde sykepleiemangelen betydelig. Dette beskrives i helsepersonellkommisjonens rapport (NOU 2023:4) hvor ett av de definerte tiltaksområdene er utdanning og kompetanseutvikling. Rapporten ber også utdanningssektoren utvikle ordninger for å kvalifisere dem som mangler mindre deler av sine formelle utdanningsløp, og legge enda bedre til rette for etter- og videreutdanning.

Vi ønsker et bedre integrert utdanningssystemet som synliggjør høyere yrkesfaglig utdanning som likeverdige alternativer til ansatte i helse- og omsorgssektoren.

Erfaringsvis etterspør kommunene spisskompetanse, som vil ligge på et høyere kompetansenivå enn 5.1 og 5.2 (NKR). Det er spisskompetanse som er av praktisk art, og der det stilles høye krav til forståelse, begrunnelse og vurdering. Det handler om praktisk forståelse og bruk av «faglig stemme» til blant annet utredningsarbeid og tverrfaglig samarbeid. Helsefagarbeidere med fagskole har blant annet fått fagstillinger som faghelsefagarbeidere, assisterende enhetsledere og demenskoordinatorer. En synliggjøring av det faktiske utdanningsnivået vil også bidra til kvalitetssikring av nødvendig oppgavefordeling og oppgaveforskyvning i helsetjenestene og til at fagskoleløpene baseres på arbeidslivets behov og utvikles i samarbeid med dem. Det tyder også på at fagskoler absolutt er en vei å gå for dem som ønsker karriere og vekstmuligheter i eldreomsorgen. Fagskolen gir svært relevant og klinisk rettet kompetanse med bakgrunn i arbeidslivets behov. Også kortere yrkesrettede fagskoleløp med spissede temaer vil øke helsefagarbeideres kompetanse for å møte fremtidens utvikling i kommunehelsetjenesten. Slike kortere fagskolemoduler kan bygges sammen til en fagskolegrad.

Fagskolene må få tilby utdanning på nivå over 5.1 og 5.2.

Fagskolen Aldring og helse har oppnådd fagområdeakkreditering. Administrasjon og gjennomføring av akkrediteringsprosesser sammen med stadig fokus på utviklings- og kvalitetsarbeid fører med seg økte administrative kostander.

Fagskolene må få gode rammevilkår for utviklings- og kvalitetsarbeid.

Fagskolen Aldring og helse er særegen ved at den er knyttet til et stort fag- og forskningsmiljø innen aldring og eldrehelse. Dette kommer også andre fagskoler til nytte.

Kunnskapen og ferdighetene i utdanningene er basert på nasjonale faglige anbefalinger. Fagskolen driver utviklingsarbeid sammen med tjenestestedene og studentene, men det skulle gjerne foregått et definert utviklingsarbeid i arbeidslivet i samme skala som UHsektoren har mulighet til.

Fagskolens samfunnsmandat bør utvides slik at FoU-arbeid inngår.

Med vennlig hilsen

Signe Baksaas Gjelstad
Rektor
Fagskolen Aldring og helse

